

Zopet prijatelja.

Spisal Julij Slapšák.

I.

Solnce je že zašlo, a še sta živela v sovraštvu; zasvetil je že drugi dan, a jezica se še ni ohladila; že se je žarilo v drugič večerno nebo, pa sta si bila še vedno navskriž. — Kdo pa? — I kdo: Trgovčeva Zinka — Zinkica in pa mladi psiček Murček.

Kako sta si bila prijatelja! Marsikatero dobro kost je vrgla Zinka psičku; semintja si je celo od svojih ust pritrkala kak masten založek in tečen grizljaj ter ga skrivaj ponesla Murčku; in vsak dan je pa redno dobival iz njenih rok trikrat na dan ostanke od jedi v vedno čistem in pomitem koritcu pred vežo. — In kužek? Dobro je vedel, kdo mu donša vse te dobrote sveta, in hvaležen je bil iz dna pasjega srca milosrčnemu in dobremu dekletcu. Kadar ga je Zinka poklicala: »Tá, tá, Murček!« in mu zalučila kamenček po dvorišču in rekla: »Holej, holej, kužek, skoči, steci ponj!« — prav nič se ni obotavljal Murček, kar poskočil je, se zaletel in stekel po kamen. V trenutku je bil že zopet nazaj in je prinesel v gobčku strmeči Zinki kamenček pred noge. Oj, kako je bila Zinka psička vesela! In ponosna je bila nanj, saj je bil že tako moder, čeprav še tako mlad. — No, do včeraj je trajalo to prijateljstvo med njima, do včeraj; včeraj pa se je razdrlo. Pomislite, ljudje božji, popolnoma razdrlo. — I kaj pa je bilo? — Takoj izveste.

Veste, včeraj zjutraj so šli v šolo: Trgovčeva Zinka — spremljal in varoval jo je po poti seveda njen zvesti prijateljček Murček — potem sosedov Jožek in še več drugih otrok, cela truma. Sosedov Jožek, učenček I. razreda, je še po stari, častitljivi navadi nosil na hrbtu torbico, v torbici pa tablico, na tablici pa gobico, privezано na dolgi beli prejici, v tri gube zamotani. Pa se prigodi, da gobica, na tablico trdo privezana s prejico, v tri gube zamotana,

pokuka nagajivo iz torbice na svetlo, potlej pa zdrsne navzdol in zabinglja svobodno po Jožkovem hrbtu. Murček pa kar obstane, ko zagleda gobico, ki je tako nemirno in čudovito odskakovala od torbice po hrbtu. Prav zares si zmisli, da je tudi to tak kamenček, kakor ga je treba zgrabiti in prinesiti Zinki — Zinkici pred nože. Oj, kako vablivo pada in se zopet dviga gobica — kamenček! Kužek zamaje z repkom in pogleda vprašujoče Zinko — Zinkico. In zazdelo se mu je, da mu je mignila deklica, da mu je velela: »Holej, holej, kužek, skoči, zgrabi in prinesi gobico — kamenček!« Psiček pa zabevska: »Hoj-hoj, boš že videla Zinka — Zinkica: še ta hip bo v mojem gobčku ta kamenček, ki skače po zraku kot kobilica v senu; ho-hoj, še ta hipec ti ga položim pred nože.« Tako zabevska kužek po svoje, Zinka ga pa seveda ne ume. Nato pa kužek poskoči in hlastne po gobici — kamenčku. Pa pomislite: prav izpred noska mu frkne v tistem hipu gobica na drugo plat, in tako se zgodi, da zasadi kužek, ki je dobro meril, a slabo zadel, svoje ostre zobke v Jožkovo hlačnico in še dlje — v Jožkovo kožo in v mesek, joj, joj! . . . Jožek je prestrašeno zacvilil, kakor bi ga pičilo naenkrat devet gadov in bi mu bilo najmanj pol nože odtrgane. Tudi Zinka je prestrašeno zavpila pa udarila kužka po gobčku, kolikor je mogla z mehko ročico. »Ti grduh ti nemarni, ti nemarnež grdi,« ga je pokarala in mu žugala. Psiček je pa debelo gledal in migal z repkom, kakor bi hotel reči: »Zakaj me karaš, Zinka — Zinkica? Glej, gobica — kamenček je kobilica, pa mi je odskočila izpred gobčka. V drugič bom bolje meril, krepkeje zadel« Jožek se je pa še vedno cmeril ter klical v strahu: »Ali sem še živ, ali sem še živ?« Pa ko se je prepričal, da je celo hlačnica še cela in da do kože in meska pravzaprav še prišli niso kužkovi zobki, ga je pa minil prvi strah, polagoma se je umiril, in šli so zopet lepo dalje.

Pa so prišli šolarčki na novi most preko kalne reke, po dežju narastle. Prav takrat je tudi prignal debeli trški mesar bokajoče tele do mostu; otvezeno je imel mlado in neumno živalco na ohlapni vrvi. Pa

se je prigodilo, da je zarenčal in zalajal ta nesrečni psiček, ko so se srečali na mostu, pa je popadel tele za čudno brkato kost, za zadnjo nogo. Neumno tele se je pa tako zelo prestrašilo, da je kar skočilo na stran in, kakor bi mignil, je štrbosnilo v kalno reko. Otroci so pa v strahu zbežali; šele daleč od mostu so se ustavili. To je rentočil mesar! Le z velikimi težavami je rešil tele. Kužka bi bil zvezal in vrgel v vodo, ko bi ga bil dobil. Zinka je slišala trde besede mesarjeve. Grdo je pogledovala kužka in mu žugala s palico. V srcu je pa sklenila, da mu ne prinese nobene kosti več, ne kakega dobrega založka, ki bi si ga sama pritrkala od ust. Ko bi ga ne imela tako rada, kar zapodila bi ga daleč od doma ali pa dala ciganom. Psiček je pa obstal ter par hipov začudeno bulil v Zinko, nato pa je zmajal z repkom, poskočil ter skakal in norel po stari navadi dalje, kakor da bi se mu ne bilo prav nič zgodilo.

Murček je imel pa ta dan res smolo. Še eno neumnost je naredil to pot. Saj v tretje gre rado.

Prišli so šolarčki do šole. Gospodična učiteljica je krmila na vrtu svojega ljubega kanarčka. Oj, to je bil ljubek ptiček, ta kanarček! Zobčkal je z roke, letal je prosto po vrtu, a se vselej zopet povrnil v kletko. Kadar je pa odprl svoj kljunček, je pa že drobnil tako sladke pesmice, da je vsakdo obstal in strmeč poslušal čudovitega pevčka. Oj, koliko veselih uric je že napravil kanarček gospodični učiteljici! Zato ji je bil pa tudi drag in mil, da nič tako. A takega denarja bi ne mogel pokazati zlepa kdo, da bi se mogla gospodična odločiti in mu zanj odstopiti ljubkega pevčka. Toda kaj se zgodi? — Ko pridejo otroci do šole, je zletel ptiček uprav z učiteljicine roke na belo stezico na vrtu, skakljal je tamkaj in zobčkal peščene drobljančke. Murček ga je pa zagledal. Prav zares je menil, da teka rumena miška po beli stezici, ali pa, da je vrgla Zinka — Zinkica rumen kamenček, ki ga je treba pobrati ter ga ji prinesiti pred noge. Pa poskoči psiček in lopne na ptička. Gospodična učiteljica zakrili z rokami, da odvrne nesrečo; Zinka hoče zavpiti, a glas ji zastane na

jeziku; srca otrok zatrepetajo v bojazni. Pes pa krepko pomeri, čvrsto zadene, bolje kot na Jožkovi hlačnici; samo en hip — in zgodilo se je: le klop! je reklo, in že se je zvijal ubogi pevček v pasjem gobcu. Ko ga je v drugem hipu položil Zinki pred nože, je razprostrl kanarček strte peruti, iz zlatega kljunčka mu je zacurljala rdeča kri, in zaprl je svetli očesci in obležal je na beli stezici — mrtev . . .

Usmiljena gospodična učiteljica je bridko zajokala, Zinka pa je zacepetala nad nesrečnim kužetom ter ga brez usmiljenja zapodila. In če bi bili hodili takrat cigani okrog, ne pomišljala bi bila prav nič, kar rekla bi jim bila: »Slišite, vlovite ga, oderite ga na meh in specite ga kar živega,« tako je bila huda na kužka. In karano kuže? Migalo je z repkom in gledalo debelo in bevskalo vprašujoče: »Ho-hoj, zakaj me pa karaš, Zinka — Zinkica? Mar nisem dobro zgrabil rumene miške na beli stezici? Ali ga nisem prinesel pred nože kamenčka?« Tako je zabevskalo nesrečno kuže. A ko je uvidelo, da ne mara več zanj dobrosrčna in usmiljena Zinka — Zinkica, da ga podi stran brez usmiljenja, je zacvililo, podvilo repek ter pobegnilo žalostno domov. Doma pa se je skrivalo in potikalo po hlevu — v hišo se ni upalo. Pa cvililo in bevskalo je tako čudno, kakor da je obsojeno na smrt.

Vse dopoldne ni bila Zinka prav nič več vesela. Kako neki? Težak kamen ji je ležal na drobnem srčecu, težak, pretežak. Oj, in ta je težil, preveč srčecu. Čutila je uboga Zinka — Zinkica, da je nesrečna, nesrečna kot takrat, ko se je mudila pri pastircih na paši, pa je pridirjal zbesneli vol in jo pobodel, toliko, da so jo rešili. Žalostna je bila Zinkica še bolj kot tisti dan, ko ji je pohodila krava najlepšega zajčka. Zdelo se ji je, da jo je zadela danes še večja nesreča kakor tedaj, ko se je peljala z očetom na novem vozu in je prišel naenkrat kamen pod kolo; voz se je bil zazibal in zaguncal sunkoma in s tako silo, da je ona kot žoga odfrčala z voza in je butnila z vso močjo kraj ceste: vso krvavo so pobrali in jo naglo odnesli k zdravniku. Menila je uboga

Zinka — Zinkica, da je topot še bolj žalostna in potrta kot tisto uro, ko je šla na vrh pogledat po gnezdih, če je kaj jajček. Poln predpasnik jih je dobila. Vsa vesela je hitela dol po stopnjicah; prav takrat pa se je usul dež in neznansko čudno in skrivnostno so zašumele in zaškrabljale obile kapljice po strehi; prav nič drugega ni mislila Zinka, kakor da lezejo tatovi skozi streho, da oropajo bogato blagajno v prodajalni. Vsa prestrašena je pogledala kvišku, toda ne žive duše ni opazila gori pod streho. Takrat pa ji je zaplesalo pred očmi, stopnjice so se ji zazibale, naglo je prestopila in ni vedela ne kdaj, ne kako — v neki omotici je kar butnila kot snop po stopnjicah ter liki plaz drčala in se kotalila navzdol. Na grozen vik in krik je prihitela dobra mama — vse rumeno je bilo od pobitih jajc. Naglo je pobrala na spodnji stopnjici hčerko, jo nesla v kuhinjo, jo preoblekla in tolažila. Dekla je šla pa stopnjice pomivat.

Slišite, mladi prijateljčki, tako zelo je bila torej žalostna in potrta in nesrečna ta uboga Zinka — Zinkica že vse dopoldne. In kdo je vse to zakrivil? Ali ne psiček Murček, ki mu je ona redno dannadan nosila jedi in mu je vrgla marsikako mastno kost in marsikateri kosček mesa, da so jo morali še kregati zato? Hoj, ta, ta neumni psiček Murček, ki je lovil gobico — kamenček, pa zgrabil za Jožkovo hlačnico; ta, ta predrznež, ki je popadel tele na mostu in na beli stezici rumenega kanarčka, malo miško ali ptička — kamenček, kakor je mislil v svoji neumni butici. Da, psiček Murček je kriv, da je Zinka tako zelo žalostna in nesrečna že vse dopoldne. Oj, da bi vsaj mili ptiček ne bil poginil! Tako je pa nezgoda nenadomestljiva in prepad med mladim psičkom Murčkom in drobno Zinkico nepremostljiv.

In zato je bilo tako . . . Solnce je že zašlo, a še sta živela v nemilem sovraštvu; napočil je že drugi dan, a jezica se še ni ohladila; že je žarilo v drugič večerno nebo, pa sta si bila še vedno navzkriž.

(Dalje.)

